

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

ННІ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

(повне найменування закладу вищої освіти)

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

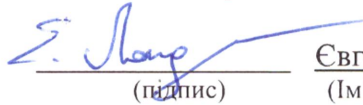
Віктор КУЛЬБАКА, доцент кафедри автомобільних доріг, геодезії та землеустрою, к.е.н., доцент;

Кафедра автомобільних доріг, геодезії та землеустрою

«26» 05 2026 р.

протокол № 8

В.о. завідувача кафедри

Євген ЛАНДО

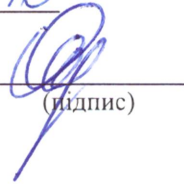
(підпис)

(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Програма співбесіди з географії при вступі на навчання для здобуття ступеня «Бакалавр» для вступників на основі повної загальної середньої освіти схвалена групою забезпечення якості освітньо-наукової програми «Геодезія та землеустрій» підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності G19 «Будівництво та цивільна інженерія».

Протокол від «26» 05 2026 року № 10

Голова ГЗЯОП:

Олеся КУЛЬБАКА

(підпис)

(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

ВСТУП

Програма співбесіди з географії при вступі на навчання для вступників ННІ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» розроблена на основі чинних навчальних програм з географії для 6-9 і 10-11 (рівень стандарту, академічний рівень) класів загальноосвітніх навчальних закладів, положень Державного стандарту базової і повної середньої освіти, згідно з яким шкільна географічна освіта є складовою освітньої галузі «Природознавство». Загальноосвітня цінність шкільної географії полягає у формуванні світоглядного розуміння природи Землі, її географічної оболонки як природного та природно-техногенного середовища, в якому протікає життя людини. Шкільна географія спрямована на формування в учнів просторового уявлення про земну поверхню та розвиток умінь усвідомлено орієнтуватися в соціально-економічних, суспільно-політичних і геоecологічних подіях у державі і світі. Географія є не тільки джерелом нових відомостей про Землю, а й основою для формування гуманістичного світогляду, виховання дбайливих господарів, любові до рідного краю, набуття умінь і навичок адаптації до навколишнього середовища, адекватної поведінки в ньому.

Матеріал програми співбесіди з географії при вступі на навчання розподілено за такими розділами: «Загальна географія», «Географія материків і океанів», «Географія України», «Регіони та країни світу».

1. МЕТА ТА ЗАДАЧІ СПІВБЕСІДИ ПРИ ВСТУПІ НА НАВЧАННЯ.

1.1. Метою співбесіди з географії є: виявлення та оцінка рівня навчальних досягнень учасників вступного випробування; визначення ступеня їх підготовленості до подальшого навчання у закладі вищої освіти.

1.2. Завданням співбесіди з географії є виявлення та оцінка в учасників вступного випробування: розвитку географічного мислення; здатності застосовувати географічні знання та набуті вміння для аналізу природних, суспільних і господарських процесів, подій, явищ; сформованості комплексного, просторового, соціально орієнтованого уявлення про Землю на основі краєзнавчого, регіонального та планетарного підходів; здатності реалізовувати географічні компетенції у повсякденному житті та майбутній трудовій діяльності; рівня сформованості географічної культури.

1.3. Учасники вступного випробування повинні:

знати:

- характерні ознаки компонентів природи і природних комплексів, їх просторове поширення, принципи просторової організації населення, господарської та соціальної сфери;

мати:

- комплексне, просторове соціально орієнтоване уявлення про Землю, сучасну географічну картину світу на основі краєзнавчого, регіонального та планетарного підходів;

володіти:

- елементами географічної культури – вміти читати географічну карту, знати ключові слова та суттєві ознаки у визначеннях географічних понять і термінів в межах програми, методами дослідження довкілля, у тому числі інструментальними;

визначати:

- географічні об'єкти та явища за їх описом, характеристикою ознак;

класифікувати та порівнювати:

- географічні об'єкти і явища;

застосовувати:

- географічні знання та набуті вміння для аналізу природних, суспільних і господарських об'єктів, процесів і явищ;

встановлювати:

- причинно-наслідкові зв'язки та закономірності у географічній оболонці, географічному середовищі;

аналізувати:

- географічну інформацію, представлену в різних формах (картографічній, графічній, табличній, текстовій та ін.);

оцінювати:

- взаємовплив людини і природи у просторі та часі для розв'язання широкого кола завдань в змінюваному середовищі;

виявляти здатність:

- використовувати географічні знання для вирішення нових географічних проблем.

Форма проведення: усна. Час на підготовку: до 45 хв.

1. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

2.1. ЗАГАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ

ВСТУП. Об'єкт та предмет вивчення географії. Місце географічних дисциплін в системі наук. Джерела географічних знань. Методи географічних досліджень.

Розвиток уявлень про форму, розміри та рухи Землі. Найвизначніші географічні відкриття, видатні мандрівники. Географічні дослідження світу та України в різні історичні епохи. Сучасні географічні дослідження та їх значення

Способи зображення Землі. Зображення земної поверхні на малюнку, плані, карті, глобусі, аерофотознімку та космічному знімку. Поняття «план місцевості», «географічна карта», «топографічна карта», «азимут». Картографічні проєкції та спотворення. Елементи градусної сітки. Легенда карт. Види масштабу. Класифікація карт. Топографічні карти та їх практичне використання. Визначення напрямків географічних координат об'єктів, абсолютної та відносної висоти місцевості, глибини морів і океанів. Способи вимірювання відстаней на різних географічних топографічних картах. Орієнтування на місцевості за місцевими ознаками. Значення карт у житті людини.

Літосфера та рельєф. Внутрішня будова Землі. Поняття «земна кора», «літосфера», «літосферна плита», «тектонічні структури», будова та типи земної кори, породи та мінерали що її складають. Геологічне літочислення, геологічний вік, геохронологічна таблиця. Внутрішні процеси в літосфері. Рухи літосферних плит. Походження материків і океанів. Вулкани та землетруси, райони їх поширення. Зовнішні сили, що змінюють земну поверхню. Корисні копалини їх класифікація за походженням. Основні форми земної поверхні: гори і рівнини. Рельєф дна Світового океану. Значення рельєфу в господарській діяльності людини та вплив діяльності людини на рельєф.

Атмосфера та клімат. Поняття «атмосфера», її склад та будова, значення. Сонячна радіація та її розподіл в атмосфері й на земній поверхні. Теплові пояси та їх межі (тропіки і полярні кола). Температура земної поверхні та повітря, її зміни з висотою і розподіл залежно від кута падіння сонячних променів. Атмосферний тиск його вимірювання. Основні пояси атмосферного тиску Землі. Загальна циркуляція атмосфери. Постійні вітри. Циклони й антициклони. Сезонні та місцеві вітри. Вода в атмосфері. Вологість повітря. Хмари. Атмосферні опади та їх утворення. Розподіл опадів на поверхні земної кулі. Повітряні маси й атмосферні фронти. Поняття «клімат». Кліматичні пояси та області. Кліматична карта. Залежність клімату від широти місцевості, морських течій, близькості до морів, рельєфу, антропогенного впливу. Погода, добові та сезонні коливання її метеорологічних елементів. Спостереження за погодою та її прогнозування. Вплив клімату та погоди на господарську діяльність.

Гідросфера. Поняття «гідросфера» та її основні частини. Світовий океан та його частини: океани, моря, затоки, протоки. Суходіл в океані. Властивості вод Світового океану та причини її неоднорідності. Водні маси. Рух води в Світовому океані. Морські течії. Води суходолу. Річка та її частини. Елементи річкової долини. Річкові басейни. Живлення та режим річок. Озера, їх походження. Болота. Льодовики, багаторічна мерзлота. Підземні води. Джерела. Штучні водойми. Використання Світового океану та вод суходолу в господарській діяльності людини.

Біосфера та ґрунт. Поняття «біосфера», її складові та межі. Ґрунти, їхні властивості та відмінності. Рослинність суходолу і океану. Тваринний світ суходолу і океану. Вплив біосфери на інші оболонки. Вплив людини на біосферу. Охорона біосфери.

Природні комплекси. Поняття «географічна оболонка». Загальні закономірності географічної оболонки: цілісність, кругообіг речовин та енергії, ритмічність, комплексність. Зональні та азонанальні природні комплекси. Зміна природних комплексів під впливом господарської діяльності людини.

2.2. ГЕОГРАФІЯ МАТЕРИКІВ І ОКЕАНІВ

ВСТУП. Поняття «материк» і «частина світу». Основні географічні закономірності розвитку природи Землі: закономірності формування рельєфу, клімату, географічних поясів та природних зон. Формування зональних та азонанальних природних комплексів на материках.

Океани. Характеристика океанів – Тихого, Атлантичного, Індійського, Північного Льодовитого – за типовим планом: особливості фізико-географічного положення; історичні відомості про освоєння та дослідження; геологічна будова та рельєф дна; характерні риси клімату; властивості водних мас та океанічні течії; своєрідність органічного світу; природні ресурси та їх використання; проблема забруднення океанічних вод.

Материки. Характеристика материків – Євразії, Північної Америки, Південної Америки, Африки, Австралії, Антарктиди – за типовим планом: особливості фізико-географічного положення, основні елементи берегової лінії; дослідження та освоєння; геологічна будова, основні форми рельєфу, корисні копалини та закономірності їх розміщення; загальні особливості клімату, кліматичні пояси і типи клімату; води суходолу: головні річкові системи, озера, басейни підземних вод, їх гідрологічні особливості; природні зони та закономірності їх розміщення, особливості ґрунтового, рослинного покриву та тваринного світу, найбільші національні парки; населення, його склад та розміщення.

2.3. ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ

ВСТУП. Формування території, сучасні розміри, адміністративно-територіальний поділ. Географічне положення, кордони, розташування території України стосовно годинних поясів. Місце України на політичній і економічній картах світу. Господарська оцінка економіко-географічного положення.

Рельєф, тектонічна, геологічна будова, мінеральні ресурси. Основні риси рельєфу: низовини, височини, гори. Тектонічна будова і тектонічні структури. Особливості геологічної будови території України. Геоморфологічна будова. Чинники виникнення

несприятливих геологічних та геоморфологічних процесів і шляхи запобігання їм. Мінерально-сировинні ресурси. Закономірності поширення, характеристика і господарська оцінка паливних, рудних і нерудних корисних копалин.

Клімат і кліматичні ресурси. Основні кліматотвірні чинники. Загальні риси клімату. Типи повітряних мас. Розподіл температури повітря і опадів по території України. Основні кліматичні показники. Сезонні особливості клімату. Причини виникнення і наслідки дії небезпечних метеорологічних явищ на території країни, їх поширення. Кліматичні ресурси. Метеоспостереження, прогноз погоди.

Води суходолу і водні ресурси. Загальні гідрологічні особливості території України. Поверхневі води, особливості їх формування і розподілу. Основні річкові басейни. Канали. Озера і водосховища. Підземні води. Болота, їх типи і поширення. Неприятливі гідрологічні явища і заходи запобігання їм. Водний баланс і водні ресурси України, шляхи їх раціонального використання і охорона.

Ґрунти та ґрунтові ресурси. Рослинний і тваринний світ України. Ґрунтовий покрив. Умови ґрунтоутворення, властивості, основні генетичні типи ґрунтів, закономірності їх поширення. Карта ґрунтів України. Господарське використання ґрунтів. Земельні ресурси України. Охорона земельних ресурсів. Різноманітність видового складу рослинності, закономірності поширення рослинного покриву. Рослинні угруповання лісів, степів, луків. Рослинні ресурси, їх охорона і відтворення. Зелена книга України. Різноманітність видового складу тварин. Фауністичний склад лісів, степів, луків, боліт, водойм, Українських Карпат і Кримських гір. Тваринні ресурси, заходи з їх охорони і відтворення. Червона книга України.

Ландшафти України. Умови розвитку і характерні риси природних комплексів. Взаємодія чинників і компонентів ПТК. Ландшафти та їх класифікація. Фізико-географічне районування України, його наукове і практичне значення. Природні комплекси рівнин: зони мішаних і широколистих лісів, лісостепу, степу. Гірські природні комплекси: Українські Карпати, Кримські гори. Природні комплекси морів: Чорне та Азовське моря. Господарська характеристика природних комплексів, проблеми використання природних ресурсів та охорони природи.

Використання природних умов і ресурсів та їх охорона. Геоecологічна ситуація. Основні забруднювачі навколишнього середовища. Вплив геоecологічної ситуації на населення. Природоохоронні заходи. Законодавчі акти про природно-заповідний фонд. Категорії природно-заповідного фонду. Природоохоронні комплекси. Національна екологічна мережа. Моніторинг навколишнього середовища.

Населення, його розміщення, відтворення та структура. Заселення території

України. Кількість, розміщення, статеві і вікова структура населення. Територіальні відмінності та чинники розміщення і густоти населення. Природні й економічні умови, які впливають на основні показники розміщення населення. Природний рух населення. Демографічна ситуація. Поняття «депопуляція». Демографічна криза і демографічна політика. Міграції населення, її види та причини. Українська діаспора, причини її виникнення та географія. Національний склад населення. Етнографічні групи. Регіональні відмінності духовної культури населення (мова, релігії, звичаї). Система розселення населення. Урбанізація та регіональні відмінності в її рівнях. Типи міських поселень. Функції міст і міські агломерації. Сільське розселення та його територіальні відмінності. Поняття «трудові ресурси» та «економічно активне населення». Зайнятість населення у сфері матеріального виробництва та сфері послуг. Проблеми зайнятості та її географічні аспекти.

Національна економіка. Поняття «господарство». Формування національного господарського комплексу. Основні риси галузевої структури господарства. Міжгалузеві комплекси. Сучасні проблеми розвитку та територіальної організації національного господарства. Розвиток ринкової інфраструктури в Україні.

Сільське господарство. Роль, місце і значення сільського господарства. Структура галузі. Земельний фонд. Рослинництво. Зернові культури. Вирощування технічних культур, картоплі та овочів. Садівництво, ягідництво і виноградарство. Тваринництво. Сільськогосподарські зони, їх спеціалізація.

Добувна промисловість. Структура, місце і роль у господарському комплексі. Вугільна промисловість. Райони добування і використання вугілля, торфу. Проблеми і перспективи розвитку. Нафтова і газова промисловість. Основні райони нафто- і газовидобутку. Центри нафтопереробного виробництва. Видобування металічних руд. Основні закономірності розміщення родовищ металічних руд. Розвиток і розміщення виробництв з видобування залізних і марганцевих руд в Україні. Розробка родовищ руд кольорових металів в Україні. Видобування інших видів природної сировини в Україні.

Виробництво та постачання електроенергії. Електроенергетика, її структура, розвиток і розміщення основних типів електростанцій, ліній електропередач. Екологічні проблеми розвитку паливної промисловості та електроенергетики.

Металургійне виробництво. Структура, місце і роль у господарстві. Чинники розвитку і розміщення. Сировинна база. Географія чорної металургії. Кольорова металургія. Основні галузі та їх розміщення. Проблеми і перспективи розвитку металургійної промисловості.

Хімічне виробництво. Виробництво деревини, паперу. Виробництво будівельних

матеріалів. Значення, місце і роль галузі у господарстві. Сировинна база. Галузева структура хімічної промисловості. Географія окремих виробництв хімічної промисловості. Проблеми і перспективи розвитку. Деревообробка. Целюлозно-паперове та лісохімічне виробництво. Географія виробництв лісової промисловості, проблеми і перспективи розвитку.

Промисловість будівельних матеріалів. Структура і значення. Чинники розвитку і розміщення. Географія цементного виробництва.

Виробництво машинобудівна та устаткування. Значення, місце і роль у господарстві. Структура галузі та принципи розміщення окремих виробництв: важкого, сільськогосподарського, транспортного, електротехнічного машинобудування тощо. Територіальна організація машинобудування. Проблеми і перспективи розвитку.

Виробництво тканин, одягу, взуття, харчових продуктів. Легка промисловість. Структура, принципи розміщення і географія. Харчова промисловість. Галузева структура, особливості спеціалізації, принципи розміщення і географія. Проблеми і перспективи розвитку.

Транспорт. Роль і значення транспорту. Основні види транспорту, їх характеристика, особливості розміщення. Економічні зв'язки України з країнами світу.

Туризм. Туризм як складник національної економіки, його види. Чинники розвитку туризму в регіоні, країні. Туристична інфраструктура. Міжнародний туризм.

Торгівля. Фінансові послуги. Торгівля як вид послуг, її форми, показники. Світовий ринок товарів і послуг. Основні напрями зовнішньоторговельних зв'язків. Світова організація торгівлі. Регіональні зони вільної торгівлі (NAFTA, ASEAN).

Наукова діяльність. Освіта. Охорона здоров'я. Роль науки й освіти в суспільстві. Форми просторової організації наукових досліджень та освіти: технополіси, технопарки. Найвідоміші наукові центри у світі та Україні; Найвідоміші центри медичного обслуговування, лікувально-оздоровчого туризму в Україні та світі.

2.4. РЕГІОНИ ТА КРАЇНИ СВІТУ.

ВСТУП. Економіко- і соціально-географічна характеристика регіонів та окремих держав (за типовим планом: економіко- географічне положення та його господарська оцінка; природні умови і ресурси; населення і трудові ресурси; особливості галузевої та територіальної структури господарства; промисловість та її структура; характеристика основних галузей сільського господарства; транспорт, основні його види та географія; зовнішньоекономічні зв'язки, регіональні відмінності). Загальна характеристика країн

Європи. Країни Західної Європи. Італія, Німеччина. Великобританія. Франція. Польща. Загальна характеристика країн Азії: Японія, Китай, Індія. Загальна характеристика країн Латинської Америки. Країни Америки: США, Канада. Загальна характеристика країн Африки. Загальна характеристика країн Австралії та Океанії. Австралійський Союз.

Глобальні проблеми людства. Сталий розвиток. Виникнення і суть глобальних проблем людства. Найважливіші проблеми сучасності: демографічна, екологічна, енергетична, продовольча, бідності, війни і миру, освоєння ресурсів, Світового океану та шляхи їх розв'язання.

Поняття про глобальні проблеми людства, причини їх виникнення. Проблема війни і миру. Проблема тероризму. Екологічна проблема. Сировинна й енергетична проблеми. Демографічна й продовольча проблеми. Проблема подолання відсталості країн, що розвиваються. Взаємозв'язок глобальних проблем. Роль світової громадськості та міжнародних організацій у їх розв'язуванні. Сталий розвиток – стратегія людства на XXI століття.

3. ПЕРЕЛІК ОРІЄНТОВАНИХ ПИТАНЬ ДЛЯ СПІВБЕСІДИ.

3.1. Загальна географія.

1. План місцевості. Горизонт, сторони горизонту. Азимут. Способи орієнтування на місцевості.
2. Поняття про географічну карту. Основні відмінності географічної карти від плану місцевості. Класифікація карт за змістом і призначенням.
3. Поняття «топографічна карта». Легенда карт. Визначення абсолютної та відносної висоти місцевості за допомогою топографічних карт.
3. Розвиток уявлень про форму, розміри та рухи Землі. Добове й річне обертання Землі та їх наслідки.
4. Місцевий, поясний і літній час. Лінія зміни дат.
5. Внутрішня будова Землі. Поняття «літосфера», «літосферна плита». Рухи літосферних плит. Походження материків і океанів.
6. Будова і типи земної кори. Порооди та мінерали, що її складають.
7. Поняття «рельєф». Основні форми земної поверхні: гори і рівнини. Класифікація рівнин за висотою і походженням. Найбільші рівнини суходолу.
8. Поняття «атмосфера». Склад, будова і значення атмосфери.
9. Сонячна радіація та її розподіл в атмосфері і на земній поверхні. Теплові пояси та їх межі (тропіки і полярні кола).
10. Температура земної поверхні та повітря, її зміни з висотою і розподіл залежно від кута

падіння сонячних променів. Добова і річна амплітуда температур.

11. Загальна циркуляція атмосфери. Постійні вітри. Циклони і антициклони.

12. Погода, добові та сезонні коливання її метеорологічних елементів. Спостереження за погодою та її прогнозування.

13. Поняття «клімат». Основні кліматотвірні чинники. Кліматичні пояси та області планети.

14. Поняття «гідросфера», її складові частини. Світовий океан та його частини: моря, затоки, протоки.

15. Властивості вод Світового океану. Водні маси. Рух води в Світовому океані. Морські течії.

16. Річка та її частини. Елементи річкової долини. Басейни і вододіли.

17. Озера, їх класифікація, господарське використання. Льодовики. Значення льодовиків.

18. Підземні води, джерела, їх утворення. Болота. Значення підземних вод і боліт.

19. Поняття «біосфера», її складові та межі. Ґрунти, їхні властивості та відмінності.

3.2. Географія України.

1. Географічне положення та кордони України. Місце України на політичній і економічній карті світу.

2. Рельєф і геологічна будова України. Зв'язок найбільших форм рельєфу з тектонічною будовою.

3. Мінерально-сировинні ресурси України. Характеристика та господарська оцінка паливних, рудних і нерудних корисних копалин.

4. Клімат України. Основні кліматотвірні чинники. Розподіл температури повітря і атмосферних опадів на території України.

5. Поверхневі і підземні води України.

6. Чорне і Азовське моря. Загальні риси їх природних умов, екологічні проблеми.

7. Ґрунтовий покрив і земельні ресурси України.

8. Рослинний і тваринний світ України. Червона книга України.

9. Загальна характеристика зон мішаних і широколистих лісів України.

10. Загальна характеристика лісостепової зони України.

11. Загальна характеристика степової зони України.

12. Гірські природні комплекси України: Українські Карпати, Кримські гори.

13. Національна екологічна мережа України. Категорії природно-заповідного фонду.

14. Геоекологічна ситуація в Україні. Вплив геоекологічної ситуації на населення.

15. Чисельність і розміщення населення України. Природний рух населення, статеві-вікова

структура.

16. Міграції населення України Українська діаспора.

17. Етнічний (національний) склад населення України. Система розселення. Найбільші міста і міські агломерації України.

18. Галузева і територіальна структура промисловості України. Основні міжгалузеві комплекси.

19. Географія лісової і деревообробної промисловості України.

20. Географія сільського господарства України.

3.3 .Географія материків і океанів.

Регіони та країни.

1. Фізико-географічна характеристика

Тихого океану.

2. Фізико-географічна характеристика Африки.

3. Південна Америка: фізико-географічне положення, історія відкриття, геологічна будова, основні форми рельєфу і корисні копалини.

4. Північна Америка: клімат, води суходолу, особливості розміщення природних зон, ґрунти, рослинний покрив і тваринний світ.

5. Євразія: фізико-географічне положення, особливості берегової лінії, історія відкриття і дослідження окремих територій материка.

6. Особливості формування клімату, кліматичні пояси і типи клімату, внутрішні води Євразії.

7. Ґрунти, рослинний покрив і тваринний світ Євразії.

8. Особливості розміщення природних зон на материку.

9. Природні ресурси світу: мінеральні, водні, земельні, лісові, рекреаційні, Світового океану.

10. Чисельність населення світу і його динаміка. Природний рух і розміщення населення світу.

11. Міське і сільське населення світу. Процеси урбанізації. Міграційні процеси в сучасному світі.

12. Поняття міжнародного географічного поділу праці і світового господарства. Світове господарство в період НТР.

13. Географія паливно-енергетичної промисловості світу.

14. Географія машинобудування і хімічної промисловості світу.

15. Географія сільського господарства світу.

16. Географія транспорту світу.

17. Основні форми міжнародного економічного співробітництва. Міжнародний туризм та його різновиди.
18. Глобальні проблеми людства. Характеристика однієї з глобальних проблем (за вибором).
19. Загальна економіко-географічна характеристика.
20. Економіко-географічна характеристика Китаю.
21. Загальна економіко-географічна характеристика США.

4. Критерії оцінювання навчальних досягнень абітурієнтів

Вступне випробування проводиться у формі співбесіди з використанням білетів, структура яких включає три теоретичних питання.

Оцінка за 200-бальною шкалою	Критерії
181-200	Абітурієнт володіє вичерпними географічними знаннями у межах вимог шкільної навчальної програми; вміло аналізує природні та суспільні явища, робить обґрунтовані висновки і узагальнення; аргументовано висловлює свої думки з проблемних питань; чітко відповідає на уточнюючі запитання; знає географічну номенклатуру та вільно володіє картографічним матеріалом.
161-180	Абітурієнт на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом; має чіткі уявлення про компоненти природи і просторову організацію господарства; пояснює причинно-наслідкові зв'язки в природі і господарстві; дає в цілому вірні відповіді на уточнюючі запитання; майже безпомилково працює з картографічним матеріалом.
131-160	Абітурієнт демонструє середній рівень знань; вірно відтворює значну частину навчального матеріалу; дає відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні неточності; на середньому рівні володіє географічною номенклатурою та картою.
	Абітурієнт демонструє слабкі знання навчального матеріалу; в

100-130	цілому відтворює географічний матеріал, але не встановлює причинно-наслідкові зв'язки, не розуміє основних географічних законів і закономірностей, допускає суттєві помилки у тлумаченні змісту окремих понять і термінів; відповіді на запитання мають хаотичний характер; лише частково володіє картографічним матеріалом.
0-99	Абітурієнт не знає основних фундаментальних положень географічної науки; відповідь містить грубі помилки та відзначається порушенням логіки викладу; не знає географічної термінології та не вміє працювати із картою.

Абітурієнт склав вступне випробування, якщо він набрав більше 100 балів.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Безуглий В. В., Лисичарова Г.О. Географія (рівень стандарту): підруч. для 10 кл. закладів загальної середньої освіти. Київ: Генеза, 2018. 192 с.
2. Безуглий В. В., Лисичарова Г.О. Географія (рівень стандарту): підруч. для 11 кл. закладів загальної середньої освіти. Київ: Генеза, 2019. 176 с.
3. Бойко В. М., Міхелі С. В. Географія: підруч. для 6 кл. закладів загальної середньої освіти. Вид. 2-е, доопр. Харків: Сиція, 2020. 256 с.
4. Бойко В. М., Міхелі С. В. Географія: підруч. для 7 кл. закладів загальної середньої освіти. Київ: Перун, 2024. 292 с.
5. Бойко В. М., Міхелі С. В. Географія: підруч. для 8 кл. закладів загальної середньої освіти. Київ: Літера ЛТД, 2025. 288 с.
6. Бойко В. М. Географія: підруч. для 9 кл. закладів загальної середньої освіти. Київ: Перун, 2021. 272 с.
7. Бойко В. М., Брайчевський Ю. С., Яценко Б. П. Географія (Рівень стандарту): підруч. для 10 кл. закладів загальної середньої освіти. Київ: Перун, 2023. 256 с.
8. Варакута О. Географія: Тестові завданнями для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. Тернопіль: Підручники і посібники, 2020. 178 с.
9. Географічний простір Землі. 11 клас: атлас. Київ : Картографія, 2020. 56 с.
10. Географія. Географічний простір Землі. 11 клас: атлас. За ред. Савчук І. Київ : Оріон, 2019. 48 с.

11. Географія. Географічний простір землі. 11 клас: атлас. Київ: Інститут передових технологій, 2020. 48 с.
12. Географія материків і океанів. 7 клас: атлас. Київ: Картографія, 2020. 48 с.
13. Географія. Материки та океани. 7 клас: атлас. За ред. Т. Гільберг. Київ: Оріон, 2018. 48 с.
14. Географія. Материки та океани. 7 клас: атлас. Київ: Інститут передових технологій, 2020. 48 с.
15. Географія. Материки та океани. 7 клас: атлас. Київ : Підручники і посібники, Українська Картографічна Група, 2017. 41 с.
16. Географія. Регіони та країни. 10 клас: атлас. За ред. Савчук І. Київ : Оріон, 2019. 56 с.
17. Географія: регіони та країни. 10 клас : атлас. Київ: Картографія, 2020. 32 с.
18. Географія. Україна в світі: природа, населення. 8 клас: атлас. Київ : Інститут передових технологій, 2020. 42 с.
19. Географія. Україна і світове господарство. 9 клас: атлас. Київ: Інститут передових технологій, 2020. 48 с.
20. Географія. Україна і світове господарство. 9 клас: атлас. Київ: Оріон, 2018. 48 с.
21. Географія. Україна у світі. Природа, населення. 8 клас: атлас. Київ: Оріон, 2020. 42 с.
22. Гільберг Т. Г., Довгань А. І., Совенко В. В. Географія: підруч. для 6 кл. закладів загальної середньої освіти. Київ : Генеза, 2023. 240 с.
23. Гільберг Т. Г., Довгань А. І., Совенко В. В. Географія.: підруч. для 7 кл. закладів загальної середньої освіти. Київ : Генеза, 2024. 276 с.
24. Гільберг Т. Г., Паламарчук Л. Б., Совенко В. В. Географія: підруч. для 8 кл. закладів загальної середньої освіти. Київ : Грамота, 2021. 272 с.
25. Гільберг Т. Г., Паламарчук Л. Б., Совенко В. В. Географія.: підруч. для 8 кл. закладів загальної середньої освіти. Київ: Грамота, 2021. 272 с.
26. Гільберг Т. Г., Савчук І. Г., Совенко В. В. Географія (Рівень стандарту): підруч. для 10 кл. закладів загальної середньої освіти. Київ: Оріон, 2024. 244 с.
27. Гільберг Т. Г., Савчук І. Г., Совенко В. В. Географія: підруч. для 9 кл. закладів загальної середньої освіти. 2-е видання, перероблене. Київ: Оріон, 2022. 288 с.

28. Гільберг Т. Г., Савчук І. Г., Совенко В. В. Географія (Рівень стандарту): підруч. для 11 кл. закладів загальної середньої освіти. Київ: Оріон, 2019. 192 с.
29. Довгань Г. Д., Стадник О. Г. Географія : підруч. для 8 кл. закладів загальної середньої освіти. Харків: Ранок, 2021. 272 с.
30. Довгань Г. Д., Стадник О. Г. Географія : підручник. Рівень стандарту. 11 клас. Харків : Ранок, 2019. 224 с.
31. Довгань Г. Д. Географія: підруч. для 7 кл. закладів загальної середньої освіти. Київ : Ранок, 2024. 320 с.
32. Довгань Г. Д. Географія (профільний рівень): підручник. 10 клас. Київ: Ранок, 2018. 256 с.
33. Довгань Г. Д. Географія (рівень стандарту): підруч. для 10 кл. закладів загальної середньої освіти. Київ: Ранок, 2024. 320 с.
34. Довгань Г. Д., Стадник О. Г. Географія: підруч. для 9 кл. закладів загальної середньої освіти. Київ: Ранок, 2022.
35. Економіка країн світу: довідник. Київ : Картографія, 2017.
36. Економічна та соціальна географія України. 9 клас: атлас. За ред. Байназарова А. М., Яковчук О. В. Київ: Ранок, 2017. 24 с.
37. Загальна географія. 6 клас: атлас. За ред. А. М. Байназарова. Київ : Ранок, 2017. 24 с.
38. Загальна географія. 6 клас: атлас. За ред. Т. Гільберг. Київ: Оріон, 2018. 32 с.
39. Загальна географія. 6 клас: атлас. Київ: Інститут передових технологій, 2020. 32 с.
40. Загальна географія. 6 клас: атлас. Київ: Картографія, 2020. 36 с.
41. Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р. Географія: підруч. для 6 кл. закладів загальної середньої освіти. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2023. 274 с.
42. Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р. Географія: підруч. для 7 кл. закладів загальної середньої освіти. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2024. 274 с.
43. Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р. Географія: підруч. для 8 кл. закладів загальної середньої освіти. Київ: Літера ЛТД, 2021. 296 с.
44. Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р. Географія: підруч. для 9 кл. закладів загальної середньої освіти. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2021. 290 с.
45. Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р. Географія (рівень стандарту): підруч. для 10 кл.

закл. загал. серед. освіти. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2018. 256 с.

46. Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р. Географія (рівень стандарту): підруч. для 11 кл. закл. загал. серед. освіти. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2019. 176 с.

47. Масляк П. О., Даценко Л. М., Капіруліна Л. С. та ін. Географія: підруч. для 8 кл. з поглибленим вивченням географії закладів загальної середньої освіти. Харків: Ранок, 2022. 288 с.

48. Масляк П. О., Капіруліна С. Л. Географія: підруч. для 9 кл. підруч. для 8 кл. з поглибленим вивченням географії закладів загальної середньої освіти. Харків: Ранок, 2022. 262 с.

49. Масляк П. О., Капіруліна С. Л., Бродовська О. Г. Географія : підруч. для 10 кл. закладів загальної середньої освіти. Київ: Грамота, 2018. 200 с.

50. Масляк П. О., Даценко Л. М., Куртей С. Л., Бродовська О. Г. Географія (профільний рівень): підруч. для 11 кл. закладів загальної середньої освіти. Харків: Ранок, 2019. 272 с.

51. Масляк П. О., Олійник Я. Б., Спананенко А. В. Словник-довідник для учня з економічної і соціальної географії світу. Київ, 2018.

52. Пестушко В. Ю., Уварова Г. Ш., Довгань А. І. Географія : підруч. для 8 кл. закладів загальної середньої освіти. 2-е вид, перероб. Київ: Генеза, 2021. 254 с.

53. Пестушко В. Ю., Уварова Г. Ш., Довгань А. І. Географія: підруч. для 8 кл. з поглибл. вивченням географії закл. заг. сер. освіти. Київ: Генеза, 2021. 304 с.

54. Пестушко В. Ю., Уварова Г. Ш., Довгань А. І. Географія: підруч. для 9 кл. закладів загальної середньої освіти. Київ: Генеза, 2022. 244 с.

55. Пестушко В. Ю., Уварова Г. Ш., Довгань А. І. Географія (рівень стандарту): підруч. для 10 кл. закл. заг. сер. освіти. Київ: Генеза, 2018. 192 с.

56. Пестушко В. Ю., Уварова Г. Ш., Довгань А. І. Географія (рівень стандарту): підруч. для 11 кл. закладів загальної середньої освіти. Київ: Генеза, 2019. 160 с.

57. Топузов О. М., Грома В. Д., Ільницький І. М., Полтавченко Д. В. Географія: підруч. для 6 кл. закладів загальної середньої освіти. Київ: Освіта, 2023. 256 с.

58. Україна і світове господарство. 9 клас : атлас. Київ: Картографія, 2020. 40 с.

59. Фізична географія України. 8 клас : атлас. Київ: Картографія, 2020. 48 с.